

Målnummer: T 5317-17**Avdelning:** 2**Domsnummer:****Avgörandedatum:** 2018-11-15**Rubrik:** Fråga om näringsidkare handlat för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten. Bedömningen ska utgå från en typisk konsuments skyddsintresse och göras på ett objektiverat sätt.**Lagrum:** 1 § konsumentköplagen (1990:932)**Rättsfall:**

- NJA 2001 s. 155
- Asbeek Brusse och de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341
- Wathelet, C-149/15, EU:C:2016:840, de Grote, C-147/16, EU:C:2018:320

REFERAT

Borås tingsrätt

L.S. köpte i juli 2013 hästen Flores Little Favor (Favor) av E.F. Köpet hade föregåtts av ett fodervärdsavtal. Priset var 35 000 kr och handpenning erlades med 3 500 kr. L.S. har gjort gällande fel på hästen och resterande del av köpeskillingen har inte betalats.

L.S. väckte talan mot E.F. vid Borås tingsrätt och yrkade att tingsrätten skulle ålägga E.F. att återbetala handpenningen och utge skadestånd med 66 615 kr. E.F. bestred L.S:s talan och yrkade för egen del efter genstämning att L.S. skulle förpliktas att betala resterande köpeskillning.

L.S. gjorde gällande att E.F. hade sålt hästen i egenskap av näringsidkare och att konsumentköplagen var tillämplig på avtalet. E.F. påstod däremot att hon hade sålt hästen som privatperson och att tillämplig lag därför var köplagen. Tingsrätten beslöt att frågan om tillämplig lag skulle avgöras genom mellandom.

Till utveckling av sin talan i denna del anförde parterna följande.

L.S.

E.F. har sålt hästen i egenskap av näringsidkare

L.S. skulle köpa en häst för westernridning. Hästen Favor har en mankhöjd som gör att hästen tillhör kategorin "maxad D-ponny". L.S. är intresserad av en westerngren som kallas "raining" och eftersom hon själv är relativt oerfaren ville hon köpa en välutbildad häst som "en läromästare". Tanken var främst att träna och även tävla i lättare club-tävlingar. L.S. letade länge efter en passande häst eftersom det var hennes första hästköp och hon ville få det rätt. När L.S. sökte på internet hittade hon Favor som skulle vara fullutbildad inom western. Favor låg först ute för ett pris om 70 000 kr men priset sänktes sedan till 35 000 kr varpå hon kontaktade säljaren E.F. Eftersom L.S. skulle köpa sin första häst ville hon vara säker på att det var rätt och önskade därför att först få ha Favor på foder. E.F. var inledningsvis inte intresserad av detta men efter en tid accepterade hon det. E.F. och L.S. blev vänner på Facebook. Där fanns en presentation av E.F. och hennes företag "E:s Häst & Pony Harmoni". E.F. uppgav på sidan att det fanns lediga tider för ridning på hästen Drömkola. Favor är definitionsmässigt en ponny utifrån dess mankhöjd. Vidare fanns det recensioner runt verksamheten och E.F. presenterade en häst hon just börjat att utbilda i verksamheten. L.S. förstod det som att E.F. drev företag inom hästnäringen. Detta är ett faktum som gör konsumentköplagen tillämplig i målet. L.S. tyckte det kändes tryggt att köpa häst av en näringsidkare och kontrollerade därför även att E.F. hade F-skatt, vilket hon hade. Vid en

eventuell affär skulle hon därför vara så skyddad som möjligt och ha ett "bra läge" om något gick snett med affären eller hästen. På www.allabolag.se framgår att E.F. haft F-skatt från 2010-11-12 till och med 2014-08-11, dvs. att hon var näringsidkare i hästbranschen med F-skatt under tiden som hon och L.S. hade affärer med varandra. Även om hästen skulle vara privatägd är E.F. näringsidkare inom hästbranschen och L.S. har nu köpt sin första häst varför det finns en stor skillnad i parternas styrkepositioner. E.F. driver enskild firma och då är hon och företaget samma person. Vad avser att moms inte hade varit pålagd på priset framgår av 3 kap. 24 § mervärdesskattelagen (1994:200) att det är fullt möjligt att sälja en vara eller inventarier utan moms i det fall företaget inte fått lyfta moms när varan köptes in. Omständigheten att moms inte var pålagd föranleder inte att L.S. skulle förstå att det inte rörde sig om försäljning av en näringsidkare. Det är inte L.S:s ansvar att kontrollera att en näringsidkare följer momsreglerna. Enligt L.S:s uppfattning är det i princip omöjligt att hålla en privat häst när man driver hästverksamhet. Alla hästar bör ingå i rörelsen och det ska inte gå att kringgå konsumentköplagen genom att försöka uppgge att Favor sålts av E.F. i egenskap av privatperson.

E.F.

E.F. har sålt hästen i egenskap av privatperson

Hon har sålt hästen som privatperson varför tillämplig lag ska vara köplagen. Hon har visserligen haft en enskild firma registrerad. Verksamheten bedrevs ett begränsat antal gånger innan den lades ner helt. Verksamheten hade inte kommit igång i samband med registreringen utan startade först senare och det var endast några närstående som kom för att rida vid några enstaka tillfällen. Denna verksamhet var dels vilande vid tidpunkten för köpet, dels omfattade den inte yrkesmässig försäljning av hästar, utan var istället en helt nystartad barnverksamhet/ridskola på mindre ponnyer. E.F. ägde vid tiden, utöver Favor, ytterligare två hästar/ponnyer och med dem hade hon för avsikt att bedriva enskild firma för ponnyridning för barn och ungdomar. Favor var inte bokförd i firman och det framgår av parternas kontrakt att det är E.F. som personligen säljer hästen. Skatteverket är restriktivt med vilka hästar som ska tas upp i verksamheten och för vilka man får göra avdrag. Hon har inte försökt ha med Favor i sin verksamhet. Uppgifter om verksamheten har förekommit på Facebook men endast under en begränsad period i mars-april 2014 varför denna Facebook-sida inte kan läggas till grund för L.S:s köp. Det har heller inte pålagts någon moms på köpet vilket tyder på att E.F. sålt hästen som privatperson. Även om Favor varit en så kallad maxad D-ponny skiljer han sig märkbart från de mindre ponnyraserna som shetlandsponny och russ. En quarterhäst som Favor anses allmänt i hästvärlden vara en häst i likhet med islandshästar. Favor har inte ingått i företaget utan varit E.F:s privata häst som hon haft i flera år och tagit föl på. Folksam har även bekräftat att E.F. haft rätt till rättsskydd eftersom hon sålt hästen som privatperson. Folksam ville initialt inte besluta om rättsskydd eftersom motparten hävdade att E.F. sålt hästen som näringsidkare, men när Folksam tittat närmare på detta har de förstått att det varit E.F. såsom privatperson som sålt hästen. Av sms-konversationerna från när parterna började tala med varandra kan man klart se att det har rört sig om samtal mellan två hästtjejer som varit precis likställda i partspositionerna gentemot varandra. Det har inte rått någon skillnad i kompetens eller insikt i hur det fungerar och de pratar som två kompisar om en häst som de tycker om och ingen är i överläge mot den andre. Av fodervärds- och tilläggsavtalet, som är mycket bristfälligt och överlag har hanterats dåligt, framgår att E.F. är minst lika oerfaren som L.S. En näringsidkare som arbetar med försäljning av hästar har inte ett sådant bristfälligt avtal till grund för en hästförsäljning.

Tingsrätten (rådmannen Daniel Jakobsson och tingsfiskalen Mikael Johansson) anförde i mellandom den 10 november 2016 följande.

DOMSKÄL

Tingsrätten har inledningsvis att ta ställning till om E.F. sålt hästen Favor i egenskap av näringsidkare eller privatperson. Näringsidkar- och konsumentbegreppet finns bland annat specificerat i konsumentköplagens 1 § och där framgår bland annat följande

"... i denna paragraf avses med konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet, näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har

samband med den egna näringsverksamheten."

Definitionen av näringsidkare är avsedd att ha samma innebörd som motsvarande uttryck i andra konsumenträttsliga lagar, jfr prop. 1994/95:17 s. 88 f. Näringsverksamhet kan förklaras som en verksamhet av ekonomisk natur och av sådan karaktär att den är att anse som yrkesmässig. Den som annars är näringsidkare men som i ett enskilt fall tillhandahåller en vara under sådana för-hållanden att han måste anses handla i sin egenskap av privatperson är inte att anse som näringsidkare i lagens mening. Då handlar han inte för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten. Den omständigheten att ett avtal av visst slag normalt inte ingår i näringsverksamhetens rörelse hindrar i och för sig inte att lagen är tillämplig.

Ytterligare ledning för tolkning av begreppet näringsidkare kan hämtas från motiven till konsumenttjänstlagen (prop. 1984/85:110) där det framgår att tjänster bör utföras med viss regelbundenhet och att tjänster som är av ren undantagskaraktär undantas (se även SOU 1979:36 s. 131). Så snart mer än något enstaka uppdrag eller någon enstaka försäljning genomförs ska personen i fråga normalt anses som näringsidkare och för att rekvisitet ska vara uppfyllt krävs inte att verksamheten är inriktad på vinst. Vidare bör tjänsten ligga inom uppdragstagarens yrkesmässiga kunnande. Utanför faller tjänster som utförs åt släktingar, grannar och nära vänner och om det i annat fall är uppenbart att uppdragstagaren av allt att döma handlar som privatperson. Tanken som genomsyrar lagstiftningen och rätts- och nämndpraxis är att konsumentskyddet ska ges en relativt heltäckande omfattning. Tjänster som utförs som extraarbete bör därför kunna omfattas av begreppet näringsidkare. Varje avtal som näringsidkaren ingår har dock inte samband med näringsverksamheten. I denna del har vissa avgränsningsfrågor uppkommit. Köplagen blir istället tillämplig lag i de fall en person, som normalt skulle betraktas som näringsidkare, säljer varan på sådant sätt att han måste anses göra det i egenskap av privatperson, exempelvis om en hantverkare säljer sin bil eller sina möbler.

I NJA 2001 s. 155 prövades näringsidkarbegreppets innehåll. Det gällde en båthandlare som skulle sälja sin privata segelbåt. Konsumenten hade efter tips om att båten fanns hos ett bolag i Kristinehamn kontaktat säljaren via telefon på dennes företag för att höra om möjligheten att köpa båten. I väntan på försäljning låg båten upplagd vid företagets varv. Säljaren hade skickat dokumentation om båten på företagets brevpapper och när köparen skulle inspektera båten gjordes det på företagets anläggning. Vid besöket hade köparen fått information om att säljaren sålde båten privat och det var han personligen som stod som ägare till den. HD menade dock att säljaren inom sin näringsverksamhet hade producerat och sålt båtar av samma slag som den han sålde i det aktuella fallet. Båten syntes därför ha haft närmare anknytning till hans näringsverksamhet än till hans privatliv varför det fick anses att han sålt båten i egenskap av näringsidkare, även om det var han personligen, och inte något av hans bolag, som stod som ägare av båten.

Tingsrättens bedömning i fråga om tillämplig lag

Det är klarlagt att E.F. vid försäljningen av Favor drev en näringsverksamhet i vilken det ingick två hästar. Frågan är om hon vid försäljningen ska anses ha handlat för ändamål som har samband med denna näringsverksamhet på sådant sätt att hon i konsumentköplagens mening ska anses som näringsidkare.

Genom den åberopade skriftliga bevisningen är det utrett att E.F:s verksamhet under aktuell tidsperiod hade en Facebook-sida, "E:s Häst & Ponny Harmoni". På sidan kunde följande beskrivning av verksamheten läsas.

"Jag erbjuder ponnyverksamhet för alla åldrar från 2 år. Ridningen anpassas efter varje enskild elev. Man kan välja mellan lektionsridning på ridbanan, en tur ut i skogen, eller vill man bara borsta och mysa med hästarna går det också bra!

Jag jobbar med westernridning och horsemanship. Jag kan ta emot dig och din häst eller bara din häst. Jag erbjuder inridning, tillridning och problemlösning. Det kommer även finnas små turridningsgrupper från 2013"

Favor har visserligen inte varit registrerad i E.F:s firma och det fodervärdsavtal

som ligger till grund för köpet har tecknats mellan L.S. och E.F. utan att det har angetts något om E.F:s näringsverksamhet i avtalet. Det har emellertid inte framkommit annat än att Favor, bl.a. när L.S. var och tittade på Favor, fanns på samma gård och därmed i samma sammanhang som hästarna som ingick i hennes näringsverksamhet. Favor har således inte separerats från E.F:s näringsverksamhet på något sätt som varit synligt för L.S. Det är också utrett att E.F. hållit hästar under ett antal års tid, för privata syften såväl som för näringsverksamhetens syften. Informationen på näringsverksamhetens Facebook-sida ger vidare läsaren intrycket av att E.F:s verksamhet inte varit fullt så begränsad som E.F. själv har uppgett. Även om syftet med näringsverksamheten inte har varit att driva handel med hästar så framstår införskaffande och försäljning av hästar som en nödvändig del av en hästverksamhet. E.F. har inte gjort klart för L.S. att Favor inte hade något med hennes näringsverksamhet att göra.

Vid ovanstående omständigheter finner tingsrätten att E.F. vid försäljningen av Favor måste anses ha handlat för ändamål som har samband med hennes näringsverksamhet på ett sådant sätt att hon i konsumentköplagens mening ska betraktas som näringsidkare (jfr NJA 2001 s. 155 och Hovrätten över Skåne och Blekinges dom den 23 september 2010 i mål FT 1561-09). Det är ostridigt att L.S. gjort köpet som konsument. Konsumentköplagen är därför tillämplig på köpet av Favor.

DOMSLUT

Tingsrätten fastställer att konsumentköplagen (1990:932) är tillämplig lag i målet.

Rådmannen Boris Preijde, referent, var skiljaktig och anförde.

I förevarande fall finns omständigheter som talar både för och emot att E.F. ska anses ha agerat i egenskap av näringsidkare. Jag anser att E.F. har haft en väldigt begränsad näringsverksamhet där hon haft två ponnyer tillgängliga för ridning vid några enstaka tillfällen. Det har således varit en rörelse som haft med hästar att göra. Det finns därmed ett visst samband mellan den aktuella affären i form av hästförsäljning och den ganska obetydliga verksamhet som E.F. bedrivit. Vidare är det givet att hästar, i vart fall vid några tillfällen, köps och säljs inom en dylik verksamhet för att tjänsten med ridning ska kunna erbjudas. Detta har dock inte varit syftet med E.F:s verksamhet. Det har heller inte framkommit att E.F. inom verksamheten sålt någon häst tidigare. De hästar som faktiskt varit registrerade i firman stämmer även överens med den verksamhet som E.F. uppgett sig bedriva på Facebook, nämligen tjänsten ponnyridning. Ingenstans framgår att hästar saluförs. Verksamhet har inte pågått kontinuerligt utan det har endast handlat om några enstaka tillfällen, och det efter det att L.S. hämtat Favor för att ha honom på prov, på foder. Till skillnad från situationen i NJA 2001 s. 155 synes E.F:s försäljning av Favor ha haft närmare anknytning till hennes privatliv än hennes näringsverksamhet. I jämförelse till "båtfallet" är det inte heller uppenbart att parterna haft olika ställningar i förhållande till varandra. Enligt min mening framkommer det inte någonting av den kommunikation som förts mellan parterna att E.F. haft någon överordnad ställning utan konversationerna tyder mer på två jämbördiga parter som båda har tämligen goda kunskaper om hästar och som försöker komma överens om en övergång av en häst. Även om L.S., i vart fall i efterhand, synes hävda att det varit av avgörande vikt för henne att hästen köptes av en näringsidkare har inte detta på något sätt manifesterats före köpet. Det finns visserligen starka skäl för att värna om konsumentskyddet och att det ska ges en relativt heltäckande omfattning men, som nämnts ovan, måste det göras avgränsningar. Sambandet och likheterna mellan en transaktion och säljarens näringsverksamhet bör vara ganska påtagliga för att konsumentskyddet ska kunna åberopas. Även om det finns ett starkt och lovvärt syfte att skydda konsumentförhållandet är detta inte tänkt att tolkas som ett möjliggörande för en part att vid ett senare skede konstruera en näringsidkarekonsumentssituation till gagn för sig själv. Det vore att urholka de skyldigheter som åligger köparen till skydd för säljaren i de fall dessa är att se som två relativt likställda parter. Det får därför göras en avvägning av dessa skyddsvärda intressen i förhållande till omständigheterna i det enskilda fallet. Bedömningen måste i detta fall göras utifrån de omständigheter som förelegat inledningsvis vid köpet. Jag anser att dessa omständigheter talar för att L.S. och E.F. varit två likställda parter samt att sambandet och likheterna mellan hästköpet och den verksamhet som E.F. bedrivit inte har varit så tydligt som krävs för att hon ska anses ha agerat i

egenskap av näringsidkare.

Vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit finner jag därför att förhållandena varit sådana att E.F. får anses ha sålt hästen Favor på sådant sätt att hon måste anses ha gjort det i egenskap av privatperson. Tillämplig lag är därför köplagen.

Hovrätten för Västra Sverige

E.F. överklagade i Hovrätten för Västra Sverige och yrkade att hovrätten skulle fastställa att köplagen var tillämplig lag i målet.

L.S. motsatte sig ändring av tingsrättens mellandom.

Hovrätten (hovrättslagmannen Henrik Winman, hovrättsrådet Åse Sundström samt tf. hovrättsassessorerna Helena Bergfors och Linus Örnulf) anförde i dom den 23 oktober 2017 följande.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Hovrätten ska enligt det mellandomstema som tingsrätten har bestämt besvara frågan om det är köplagen eller konsumentköplagen som är tillämplig i målet.

Avgörande för bedömningen av om köplagen eller konsumentköplagen är tillämplig är om E.F. har sålt hästen, Flores Little Favor (Favor), i egenskap av privatperson eller näringsidkare.

En näringsidkare definieras i 1 § konsumentköplagen som en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten. Konsumentköplagen ska inte tillämpas när en näringsidkare säljer en vara under sådana förhållanden att hon får anses handla som privatperson.

E.F. registrerade en enskild firma i november 2010. Enligt den beskrivning av verksamheten som E.F. har gjort på Facebook-sidan "E:s Häst & Ponny Harmoni" var verksamheten inriktad på ponnyridning, westernridning, turridning, s.k. horsemanship samt inridning, tillridning och problemlösning. I verksamheten var två hästar bokförda, ponnyerna Mio och Drömkola. Det står alltså klart att E.F. i och för sig har bedrivit näringsverksamhet. Frågan som hovrätten har att ta ställning till är om försäljningen av Favor har haft ett sådant samband med denna näringsverksamhet att E.F. ska anses ha sålt hästen i sin egenskap av näringsidkare.

Det är utrett att E.F. köpte Favor för att ha den som tävlingshäst redan år 2005, dvs. fem år innan hon registrerade sin näringsverksamhet. Favor bokfördes sedan inte i näringsverksamheten, och det har inte framkommit annat än att Favor var E.F:s privata häst som inte heller kom att användas i näringsverksamheten. I det fodervärdsavtal som legat till grund för köpet nämns inte namnet på E.F:s enskilda firma. Detta är omständigheter som talar för att E.F. sålde Favor som privatperson.

Vidare har E.F:s näringsverksamhet inte omfattat uppfödning eller försäljning av hästar. Som L.S. har påpekat förutsätter visserligen en näringsverksamhet som innefattar ridning att hästar köps in till näringsverksamheten, varför det också är naturligt att hästar säljs i samband med näringsverksamheten. Men det har inte framkommit att E.F. tidigare har ägnat sig åt försäljning av hästar.

Den näringsverksamhet som E.F. bedrivit har i praktiken varit mycket begränsad; den har innefattat ponnyridning för barn vid ett tiotal tillfällen under våren och försommaren 2013. Dessutom har det bara varit fråga om en enskild försäljning.

Sammantaget anser hovrätten att omständigheterna är sådana att Favor har haft en klart närmare anknytning till E.F:s privatliv än till hennes näringsverksamhet.

E.F:s försäljning av Favor till L.S. har således inte haft ett sådant samband med E.F:s näringsverksamhet att hon ska anses ha sålt hästen i egenskap av näringsidkare (jfr NJA 2001 s. 155 och Svea hovrätts dom den 10 februari 2017 i mål T 4012-16). Köplagen är därför tillämplig i målet. Tingsrättens mellandom ska ändras i enlighet med detta.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med ändring av tingsrättens mellandom fastställer hovrätten att köplagen (1990:931) är tillämplig lag i målet.

Högsta domstolen

L.S. överklagade hovrättens dom och yrkade att HD skulle förklara att konsumentköplagen (1990:932) skulle tillämpas på parter-nas avtalsförhållande.

E.F. motsatte sig ändring av hovrättens dom.

Målet avgjordes efter huvudförhandling.

HD (justitieråden Anders Eka, Agneta Bäcklund, Sten Andersson, Stefan Johansson och Eric M. Runesson, referent) meddelade den 15 november 2018 följande dom.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. L.S. köpte i juli 2013 hästen Flores Little Favor (Favor) av E.F. Tvist uppstod därefter mellan parterna rörande fel på hästen.
2. Parterna har olika uppfattning när det gäller frågan om vilken lag som ska tillämpas på köpet. L.S. gör gällande att E.F. sålde Favor i egenskap av näringsidkare och att konsumentköplagen därmed ska tillämpas på avtalet. E.F., å andra sidan, gör gällande att hon sålde Favor i egenskap av privatperson och att köplagen ska tillämpas.
3. Tingsrätten, som genom en mellandom prövade frågan om tillämplig lag, fann att E.F. hade bedrivit näringsverksamhet och att försäljningen hade ett sådant samband med denna verksamhet att konsumentköplagen var tillämplig.
4. Även hovrätten har funnit att E.F. har bedrivit näringsverksamhet, men har kommit till slutsatsen att försäljningen av hästen har haft en klart närmare anknytning till hennes privatliv än till näringsverksamheten. Hovrätten har därför bedömt att köplagen ska tillämpas på parternas avtal.

Frågorna i HD

5. Frågorna i målet är om säljaren har bedrivit näringsverksamhet och, i så fall, om försäljningen har ett sådant samband med näringsverksamheten att konsumentköplagen är tillämplig vid en tvist på grund av försäljningen.

Rättsliga utgångspunkter

Konsumentköplagen

6. Konsumentköplagens tillämpningsområde anges i 1 §. Av första stycket framgår att lagen gäller köp av lösa saker som en näringsidkare säljer till en konsument. Begreppen konsument och näringsidkare är definierade i fjärde stycket. En konsument anges vara en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet. Med näringsidkare avses en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

Konsumentköpsdirektivet

7. Definitionen av begreppet näringsidkare är utformad i nära anslutning till artikel 1.2 c) konsumentköpsdirektivet. I direktivet används begreppet säljare i stället för näringsidkare. Med säljare avses en fysisk eller juridisk person som enligt avtal (som omfattas av direktivet) säljer konsumentvaror inom ramen för sin närings- eller yrkesverksamhet.

Näringsverksamhet och näringsidkare

8. Konsumentköplagens näringsidkarbegrepp anknyter till begreppet

näringsverksamhet. Med detta förstås verksamhet som är av ekonomisk natur och av sådan karaktär att den får betecknas som yrkesmässig. Några större krav på omfattningen ställs inte. Inte heller finns det något krav på vinstsyfte (jfr prop. 1984/85:110 s. 141 och prop. 1989/90:89 s. 60). Att verksamheten skatterettsligt inte betraktas som näringsverksamhet saknar självständig betydelse vid en konsumenträttslig bedömning.

9. Att en säljare bedriver näringsverksamhet är inte tillräckligt för att konsumentköplagen ska vara tillämplig på en försäljning. För att säljaren ska ses som näringsidkare i lagens mening krävs dessutom att säljaren handlar för ändamål som har samband med näringsverksamheten.

10. I målet Wathelet, C-149/15, EU:C:2016:840 (om förmedling av bilköp mellan privatpersoner) uttalade EU-domstolen att begreppet säljare, som alltså motsvaras av begreppet näringsidkare, ska tolkas enhetligt i hela unionen som ett självständigt unions-rättsligt begrepp (p. 29 i domen).

11. När det gäller tolkningen av begreppet hänvisade domstolen bl.a. till direktivets syfte, som är att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå, och till att direktivet grundas på tanken att konsumenten befinner sig i underläge gentemot näringsidkaren i fråga om såväl förhandlingsposition som informationsnivå (se Wathelet p. 36 och 39).

12. I målet de Grote, C-147/16, EU:C:2018:320 uttalade EU-domstolen att unionslagstiftaren avsett att ge begreppet säljare en vid tolkning (se p. 48 i domen). Målet gällde visserligen avtalsvillkorsdirektivet men domstolens uttalanden måste anses ha bäring även på konsumentköpsdirektivet, särskilt som de båda direktiven bärs upp av samma konsumentskyddsintresse.

Närmare om kravet på att handlandet ska ske för ändamål som har samband med näringsverksamheten

13. Sambandsrekvisitet i 1 § konsumentköplagen tillkom vid genomförandet av konsumentköpsdirektivet i svensk rätt (jfr prop. 2001/02:134 s. 81). Praxis avseende äldre rätt - främst rättsfallet NJA 2001 s. 155 - kan därmed inte ge någon egentlig ledning vid bedömningen av det samband som ska föreligga mellan avtalet och näringsverksamheten.

14. Många gånger är det klart att det finns ett sådant samband som lagen förutsätter. Det gäller främst när omsättningstillgångar i en rörelse säljs. Det är också tydligt att ett samband föreligger vid en försäljning av rörelsens anläggningstillgångar, trots att sådana transaktioner inte ingår i den löpande verksamheten.

15. När en näringsidkare säljer något som inte ingår i näringsverksamheten måste det, för att lagen ska bli tillämplig, finnas en förbindelselänk mellan näringsverksamheten och avtalet.

16. Vid bedömningen av om sambandet är tillräckligt påtagligt har det betydelse om förbindelselänken mellan näringsverksamheten och avtalet aktualiserar ett konsumentskyddsintresse.

17. Bedömningen ska utgå från den typiske konsumentens skyddsintresse. Avgörande blir då om säljaren på grund av den egna näringsverksamheten vid avtalet kan anses ha intagit en överlägsen ställning gentemot en sådan typisk konsument. Ett uttryck för detta kan vara att säljaren använder näringsverksamhetens marknadsföringsresurser eller avtalsformulär som vanligtvis används i verksamheten.

18. Bedömningen av det faktiska sambandet mellan verksamheten och avtalet ska göras på ett objektivt sätt (jfr Asbeek Brusse och de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, p. 30).

Bedömningen i detta fall

E.F. bedrev näringsverksamhet

19. Vid köpet var E.F. registrerad som enskild näringsidkare under firman E:s Ponny Harmoni. Hon var också registrerad för F-skatt. I verksamheten var två ponnyhästar bokförda. Av utredningen framgår att verksamheten vid tiden för köpet bestod av tur- och ponnyridning. Verksamheten marknadsfördes på en

Facebook-sida. Enligt E.F. hade hon endast hållit ett tiotal ridlektioner. Det fanns dock planer och ambitioner att expandera. Även om den faktiskt bedrivna verksamheten var av förhållandevis ringa omfattning, har den bedrivits i sådana former att E.F. ska anses ha bedrivit näringsverksamhet i konsumentköplagens mening.

Försäljningen av Favor hade inte samband med näringsverksamheten

20. E.F. köpte Favor cirka fem år innan hon startade sin näringsverksamhet. Hon har uppgett att hon avsåg att använda Favor som sin privata tävlingshäst för s.k. westernridning och att Favor inte bokfördes i den verksamhet som hon senare startade. Dessa omständigheter talar mot att Favor ingick i E.F:s näringsverksamhet och också mot att det fanns ett sådant samband med närings-verksamheten som krävs för att konsumentköplagen ska vara tillämplig. Det förhållandet att Favor, när L.S. besökte E.F., fanns i samma sammanhang som de ponnyhästar vilka ingick i E.F:s näringsverksamhet talar inte med någon styrka i en annan riktning.

21. Till bilden hör vidare att E.F. inte bjöd ut hästen på den Facebook-sida där verksamheten marknadsfördes. Inte heller hade det avtal som upprättades över köpet någon professionell karaktär eller någon annan koppling till verksamheten.

22. Sammantaget ger de omständigheter som föreligger i målet inte grund för slutsatsen att E.F. handlade för ändamål som hade samband med den egna näringsverksamheten.

Slutsatser

23. Konsumentköplagen är inte tillämplig på avtalet. Hovrättens domslut ska därmed fastställas.

DOMSLUT

HD fastställer hovrättens domslut.

Sökord: Konsumentköplagen; Näringsidkare; Näringsverksamhet
